

Besluit

Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding hbo-bachelor Accountancy van de Hanzehogeschool Groningen

Gegevens

datum	Naam instelling	:	Hanzehogeschool Groningen
30 september 2014	Naam opleiding	:	hbo-bachelor
onderwerp	Accountancy (240 ECTS)	:	
Besluit	Datum aanvraag	:	27 december 2013
accreditatie hbo-bachelor	Variant opleiding	:	voltijd
Accountancy van de	Locatie opleiding	:	Groningen
Hanzehogeschool Groningen	Datum goedkeuren	:	
(002581)	panel	:	13 mei 2013
uw kenmerk	Datum locatiebezoek	:	24 september 2013
O&O 135111	Datum visitatierapport	:	19 december 2013
ons kenmerk	Instellingstoets kwaliteitszorg	:	ja, positief besluit van 26 april 2013
NVAO/20143363/AH			
bijlagen			
3			

Aanvullende informatie

De NVAO heeft bij e-mail van 22 juli 2014 de instelling aanvullende informatie gevraagd over het afwijken van de 'richtlijn NVAO beoordeling afstudeerwerken'. Bij brief van 8 augustus 2014 heeft de NVAO de aanvullende informatie ontvangen. Deze aanvullende informatie is meegenomen in de besluitvorming.

Beoordelingskader

- Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523)
- CEA-beoordelingscriteria hbo-accountantsopleidingen (NVAO en CEA¹, 24 januari 2011).

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport en de aanvullende informatie deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden.

---

¹ Commissie Eindtermen Accountantsopleiding.

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel.

Hanzehogeschool Groningen (HG) verzorgt de hbo-bacheloropleiding Accountancy (AC) in een voltijdse variant op de leslocatie in Groningen. De opleiding leidt op tot beginnende financiële professionals die werkzaamheden verrichten in de samenstel- en controlepraktijk. Zij combineren hun dienstverband bij een administratie- of accountantskantoor of hun werkzaamheden als zelfstandige vaak met een vervolgstudie in het post-hbo tot Accountant Administratieconsulent of aan de universiteit tot Registeraccountant.

Dit rapport en deze samenvatting beschrijven in welke mate de opleiding AC voldoet aan de kwaliteitseisen van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) en aan de eisen van de Commissie Eindtermen Accountantsopleiding (CEA).

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties AC zijn ten aanzien van de inhoud, het niveau en de oriëntatie geconcretiseerd en actueel. Zij sluiten direct aan bij de competenties uit het herziene landelijke beroeps- en opleidingsprofiel Accountancy uit 2012. Bij alle competenties neemt de opleiding de relevante gedrags- en beroepsregels die voor accountants gelden, als uitgangspunt. Na het succesvol afronden van de opleiding beschikken de studenten over de graad 'Bachelor of Business Administration'.

De kenmerken 'Communicatieve vaardigheden' en 'Praktijkgerichtheid' staan bij AC hoog in het vaandel. Hoewel het ook in de ogen van het panel belangrijke competenties zijn, maken ze niettemin standaard onderdeel uit van een opleiding Accountancy. De opleiding lijkt zich met deze accenten dus niet te onderscheiden. Het lectoraatsthema 'Duurzaam Financieel Management' biedt de opleiding daarentegen een uitstekend uitgangspunt om zich te profileren. De opleiding heeft de eerste stap het afgelopen jaar gezet. Het komende jaar rolt zij het subthema 'De Duurzame Accountantspraktijk' verder uit. Daarnaast krijgen de HG-strategische thema's 'Energie' en 'Healthy Ageing' met de twee benaderingen 'Excellentie' en 'Ondernemerschap' in het studiejaar 2013-2014 een plaats in het curriculum.

De visie op internationalisering is onlangs bijgesteld. De internationale oriëntatie krijgt een duidelijke plaats in de doelstellingen van de opleiding. Studenten zijn in staat de (inter)nationale wet- en regelgeving toe te passen en de Engelse taal op het eindniveau B2 te beheersen (spreek- en schrijfvaardigheid). Ook het onderzoekende en zelfkritische vermogen van studenten maakt onderdeel uit van de AC-eindkwalificaties.

AC toont met diverse schema's aan dat zij met haar beoogde eindkwalificaties voldoet aan de eindtermen met de genormeerde studiebelasting en op het beschreven niveau, zoals vereist door de CEA.

Hoewel de samenstelling van de werkveldadviescommissie het Accountancy-werkveld nog niet geheel weerspiegelt, valideert en onderhoudt de opleiding de beoogde eindkwalificaties structureel door raadpleging van haar brede netwerk.

Met bovenstaande punten voldoet de opleiding AC naar de mening van het panel ruim aan de basiskwaliteit. Daarnaast ziet het panel een mogelijkheid tot verbetering in het doorontwikkelen van het profilerings-thema 'Duurzaam Financieel Management' en de toespitsing op het vakgebied Accountancy, waardoor de opleiding wezenlijk onderscheidend wordt ten opzichte van de andere AC-opleidingen in Nederland. Het panel komt daarom voor deze standaard tot het oordeel 'voldoende'.

De inhoud en de vormgeving van het programma van AC stellen de studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De basis van de opleiding wordt gevormd door de leeruitkomsten die in relatie staan met de opleidingscompetenties. De inhoud van het programma wordt daarnaast bepaald door de CEA-eindtermen. De opleiding AC heeft met de opleidingen Bedrijfseconomie, Fiscaal Recht en Economie en Financial Services Management een gezamenlijk programma in de propedeuse, maar de hoofdfase is geheel Accountancy-specifiek. De sterk concentrische opbouw van en de indeling in leerlijnen in het programma zorgen voor voldoende samenhang. De hogeschooldocenten borgen met hun expertisegroepen thans de actualiteit en de samenhang in het programma, zoals de CEA dat vereist. Vooral de praktijkgerichtheid en de bovenmodale studielast waardeert het panel in positieve zin.

Daarnaast is het docententeam naar de mening van het panel goed gekwalificeerd voor de inhoudelijke en onderwijskundige realisatie van het programma. 86% van de docenten beschikt over een mastergraad. Studenten beoordelen de inhoudelijke deskundigheid van de docenten en de kennis van de docenten over de beroepspraktijk met ruim voldoende. De opleidingsspecifieke voorzieningen die toegang bieden tot de benodigde vakliteratuur, tijdschrift- en krantenartikelen, zijn naar de opvatting van het panel toereikend voor de realisatie van het programma. Op basis van deze punten voldoet de onderwijsleeromgeving van AC naar de mening van het panel zeker aan de basiskwaliteit.

De onderwijsleeromgeving heeft het afgelopen jaar een behoorlijke transitie doorgemaakt. Het panel heeft bewondering voor de veranderkracht en de veranderbereidheid van het management en het docententeam. Zo zijn de eerste stappen tot integratie van de thema's internationale oriëntatie en het praktijkgericht onderzoek in het programma reeds gezet. Daarnaast is de docenttevredenheid het afgelopen jaar door structuur- en cultuurinterventies gestegen, maar hebben tegelijkertijd geleid tot een forse werkdruk. Ook voldoet het studiesucces niet aan de streefwaarden die de opleiding daaraan stelt. Wanneer de opleiding de plannen en de al ingezette verbetermaatregelen (vb. versteviging van de internationale aspecten in de leerlijnen, verdere integratie van de onderzoekslijn, extra facilitering voor vergaderingen en deskundigheidsbevordering, studiedrempels en herziene studieloopbaanbegeleiding) doorzet en monitort, is het panel ervan overtuigd dat deze verbeteringen in de onderwijsleeromgeving teweegbrengen. De docenten gaven in de auditgesprekken aan dat zij thans al een lagere werkdruk ervaren. Op grond van deze afweging komt het panel voor deze standaard tot het oordeel 'voldoende'.

Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Het systeem van toetsing is degelijk en sluit aan bij de opleidingscompetenties en de leeruitkomsten van de opleiding. In de digitale onderwijsplanner (genaamd DOP) zijn de toetsvormen en de wijze van beoordeling opgenomen, waardoor de toetsing en de beoordeling voor studenten inzichtelijk is. De opleiding beschikt over een voldoende systeem van toetsing, dat zij het komende jaar door de herijking van de leerlijnen verder gaat professionaliseren.

Het panel vindt dit een goede ontwikkeling. De examencommissie dient zich verder te transformeren naar haar nieuwe pro-actieve en kwaliteitsborgende rol. Het panel gaat ervan uit dat de opleiding deze verandering realiseert.

De opleiding heeft vanaf het studiejaar 2012-2013 meer structureel verbetermaatregelen ingezet in de afstudeefase (vb. intervisiesessies en trainingen begeleiders en beoordelaars, go/no-go-moment op het onderzoeksvorstel, workshops onderzoeksvaardigheden en

Pagina 4 van 8 aangescherpte beoordelingsformulieren), vanwege de hogere eisen die zij stelt aan het afstuderen (bv. in de methodologische diepgang). In de afstudeeropdrachten van 'vóór februari 2013' waren deze verbetermaatregelen nog niet zichtbaar. Het panel vond 3 afstudeeropdrachten niet aan de maat. In de afstudeeropdrachten van 'na februari 2013', nam het panel verbeteringen waar. Het vond de 'nieuwe' afstudeeropdrachten in de steekproef van hbo-bachelorniveau. Ook het werkveld is tevreden over de kwaliteitsverbetering in de kennis en de houding van studenten. Ondanks dat de aandacht voor de verdere verbetering van de afstudeeropdrachten van belang blijft, geven de verbetermaatregelen het panel voldoende vertrouwen dat de opleiding het niveau van de afstudeerproducten de komende jaren verder kan en zal ontwikkelen en dat zij de totstandkoming van de beoordeling meer transparant zal maken. Daarnaast borgt de stevige kennisbasis in het programma en de landelijke Overall Toets (OAT), waar AC in vergelijking met andere opleidingen hoog op scoort, het juiste kennisniveau van de studenten. Het panel komt op basis van de resultaten van de nieuwe afstudeeropdrachten tot het oordeel 'voldoende'.

Algemene conclusie:

Op grond van 'de duidelijk uitgewerkte en actuele eindkwalificaties', 'het contact met het beroepenveld', 'de praktijkgerichtheid en de bovenmodale studielast in het programma', 'de positieve scores op de Nationale Studenten Enquête en de OAT', 'het deskundige, gedreven en betrokken docententeam' en 'de aangebrachte verbeteringen in de afstudeerfase' beoordeelt het panel de kwaliteit van het onderwijs als voldoende.

Om boven dat niveau uit te stijgen, dat het panel op termijn mogelijk acht, dient de opleiding wel de verbeteringen ten aanzien van 'het nader uitwerken van een onderscheidende profilering', 'de vervlechting van internationalisering en praktijkgericht onderzoek in het programma', 'de verdere verlaging van de werkdruk', 'de verbetering van het studiesucces' door te zetten en te monitoren. De eerste resultaten waren tijdens de audit al zichtbaar. De opleiding dient er bovendien op toe te blijven zien dat alle afstudeeropdrachten van studenten die vanaf nu afstuderen, voldoen aan het hbo-bachelorniveau.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het panel in het panelrapport, in het bijzonder de aanbeveling met betrekking tot het gerealiseerd niveau.

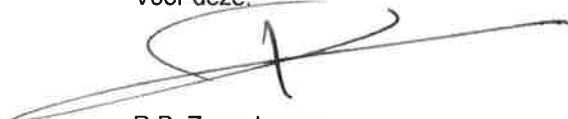
Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Hanzehogeschool Groningen te Groningen in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 25 augustus 2014 naar voren te brengen. Bij brief van 12 september 2014 heeft de instelling van de gelegenheid gebruik gemaakt om te reageren. Dit heeft geleid tot enkele aanpassingen in bijlage 2.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de hbo-bachelor Accountancy (240 ECTS; variant: voltijd, locatie: Groningen) van de Hanzehogeschool Groningen te Groningen. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 30 september 2014 en is van kracht tot en met 29 september 2020.

Den Haag, 30 september 2014

De NVAO
Voor deze:

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'Z' followed by a horizontal line extending to the right.

R.P. Zevenbergen
(bestuurder)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	voltijd Voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	Voldoende
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	Voldoende
Eindoordeel		Voldoende

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende, voldoende, goed of excellent.
 Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

Tabel 1: Uitval uit het eerste jaar.

Cohort	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Uitval	31%	45%	43%	31%	32%	43%	45%

Tabel 2: Uitval uit de bachelor.

Cohort	2006	2007	2008	2009
Uitval	23%	14%	19%	22%

Tabel 3: Rendement.

Cohort	2006	2007	2008
Rendement	52%	63%	44%

Tabel 4: Docentkwaliteit.

Graad	Ma	PhD
Percentage	86%	0%

Tabel 5: Student-docentratio.

Ratio	1:33,1
--------------	--------

Tabel 6: Contacturen.

Studiejaar	1	2	3	4
Contacturen	13,9	12,3	-	-

- Drs. W.G. van Raaijen, (voorzitter) is partner bij Hobéon;
- L.N.M. Straathof RA, (lid) heeft 35 jaar ervaring in het accountantsberoep. Is sinds 1 juli 2009 gepensioneerd partner van KPMG;
- M. Paur RA MMO, (lid) is docent Accountancy en Bedrijfseconomie bij de Hogeschool van Amsterdam, is als corrector verbonden aan de Postmaster Accountancy voor het vak Bestuurlijke Informatievoorziening aan de Universiteit van Amsterdam;
- L.M. Mertens, (lid) is IAB-Accountant en Belastingconsulent daarnaast is hij leerstoeloverste bij de Artesis Hogeschool Antwerpen;
- M. Okatan, (student-lid) volgt de opleiding hbo-bachelor Accountancy aan de Hogeschool Utrecht.

Het panel werd ondersteund door I.M. Gies Broesterhuizen, secretaris (gecertificeerd).